

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hst. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natane enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kaj hoče Badenijsko ministerstvo?

Avstrijci imamo letos že tretje ministerstvo. Windischgraetzovo se je spotaknilo ob celjskem vprašanju, Kielmanseggovo je bilo samo začasno, in tretje od dne 2. oktobra se imenuje Badenijsko, ker mu stoji na čelu Poljak grof Badeni. Kakšna so bila dosedanja ministerstva, o tem sodi že zgodovina; kaj pa hoče doseči Badenijsko ministerstvo, to je povedal ministerski predsednik, grof Badeni, v državnem zboru dne 22. okt. Iz tega njegovega govora povzamemo le glavne misli.

Naglašal je, da hoče nova vlada pouspeševati avstrijsko domoljubje, delovati na to, da bodo narodi mirno in v spravi med seboj živeli, in zaradi tega vse izrečene želje nepristransko presoјati. Pri tem se bode ozirala na kulturo nemškega naroda, ki sveti pred drugimi. Vlada zaupa češkemu narodu. Odprava izjemnega stanja v Pragi je podstava za dosego rednih razmer. Vlada pričakuje, da jej pojdejo na roko češki narod in njega zastopniki. Vlada ni navezana na nobeno stranko in nobeni nasprotna ter hoče voditi. Negovala bo verska čutila in varovala npravno-versko odgojo otrok. Pomagala bo gospodarsko slabšim deželam na severu in na jugu. Državni zbor naj dožene proračun, pogodbo z Ogersko, volilno in davčno preosnovo ter civilnopravni red. Vlada bo smatrala kot nepremakljivo vodnico vseh svojih dejanj pravičnost. —

O tem Badenijskem govoru so razpravljali državni poslanci tri dni. Nas konservativne Slovence zanima to, kar je govoril v imenu konservativcev grof Hohenwart. Rekel je, da pozdravlja novo ministerstvo kot krepko vlado, katera je prav sedaj nujno potrebna in katere si želi tudi prebivalstvo, vlado, ki je pogumno prevzela vodstvo uprave in želi napraviti Avstrijo močno. Taka vlada bo v zbornici vedno našla večino, katera jo bo z veseljem podpirala. V vladnem vspredu je marsikaka dragocena obljuba, in prav nič ni takega, kar bi bilo v nasprotju z vspredu konservativne stranke. Vendar pa so to le besede in šele vladno delovanje jim bo dalo stvarno vsebino. Konservativci zaupajo novi vladi in se nadejajo, da bo vlada tako ravnala, da jo bodo mogli z vso močjo podpirati.

Tako grof Hohenwart. Kar je od Badenijskih besedij vse Slovence zelo neprijetno dirnilo, je poveljevanje nemške kulture. Ali bode ponemčevanje Slovencev trajalo tudi pod novo vlado? Mislimo, da ne; mogoče, da se precej omeji. Nihče drug, kakor sam grof Badeni je minoli ponedeljek razložil svoje besede o nemški kulturi, rekoč: »Vladi, ki je svoje namene gledé na narodnostno vprašanje izrazila popolno jasno v smislu osnovnih postav, in proglasila pravičnost za svoje vodilo, se nikakor ne more očitati, da hoče kak narod nazaj postavljati ali prezirati ravnopravnost«. — Naj bode torej

nova vlada vsem pravična! Če bode pravična in se njene namere izpolnijo, potem še bodo za sto in sto let Avstrijci blagoslavljali spomin na Badenijsko ministerstvo.

Novi „kmečki prijatelji“.

(Dalje.)

Kmet in duhovščina.

Zato vas, kmetje, pred temi novimi prijatelji svarimo: varujte se jih, ne verjamite jim, ker oni resnice ne govorijo. Tudi mi dobro vemo in dobro spoznamo, da vse pri starem ostati ne sme, sicer bi se moral podreti ves kmečki stan; kmet pomoči potrebuje, ali sedanja sila je morala nad nas priti. Liberalizem že pol stoletja sem trobi o svojem napredku, tisti liberalizem, ki hoče z napredkom Boga spraviti s sveta.

Ljudstva so mu preveč zaupala in zdaj jih Bog zato tepe, zdaj jih kaznuje v tem, da jih je pustil priti v suženjstvo zastopnikov liberalizma, bogatih židov. Sedanja sila je Bog pripustil, da bi narodi spoznali, da brez Boga vendar ne morejo biti. Te sile se pa lahko obranite, kmetje, bodite edini in stojte vkup, kakor en mož, kedar je treba braniti svojo vero in svoj dom! V tem boju potrebujete zaveznikov, morebiti tudi voditeljev; kje jih bode našli? Socijalni demokrati se vam vsiljujejo, češ, »naravni zaveznik kmeta je delavec, delavci spoznali so to že davno.« Res je, da demokrati delavci že dolgo iščejo kmečkih zaveznikov, a ne najdejo jih nikjer, ker kmetje nikjer nočejo verjeti, da bi socijalističen delavec komu na svetu mogel biti dober prijatelj, tak človek delavcem ni prijatelj, kmetom pa najmanj.

Priden katoliški delavec je naš brat v Kristusu, on je naš prijatelj, ali socijalistični nepridiprav niti delavcem samim ne ugaја več. Dokaz temu je, da je med dunajskimi delavci nastalo odločno gibanje proti socijalističnemu vodstvu delavskih društev. Da, veliko števílo delavcev se je od socijalističnega društva odcepilo, ter so ustanovili lastno gospodarsko društvo, ki izdaja svoj časnik »Volkwehr«.

Pred par meseci je »Arbeiterzeitung«, prvi socijalistični časnik, dolžila nekega tovarnarja, da izkoriščuje svoje delavce, nato je prinesel časnik »Volkwehr« od 170 delavcev podpisan odgovor, v katerem pravijo: »Izkoriščevanje v imenovani tovarni nikakor ni toliko, kakor izkoriščevanje od strani socijalističnih voditeljev pri delavskih svečanostih, shodih in zborovanjih. Tam najdejo pri delavcu zadnji vinar, ne da bi kdo razun voditeljev od tega kaj imel, to je po našem mnenju največje, najnesramnije, goljufivo izkoriščevanje.«

Tako so pisali delavci zoper socialiste; delavci se menda začenjajo upirati proti tem nemirnežem, in zato so zdaj ti spoznali, da bi bil kmet tisti »neumni« zavznik, ki bi še kak groš za nje imel. »Ako vas kdo drugače uči, kakor jaz, da bi bil angelj iz nebes, proklet naj bo«, pisal je enkrat sv. Pavel; to velja tudi tebi, krščanski kmet. Kdor drugače uči, kakor sv. evangelj, temu pokaži duri in sprejmi kot prijatelja le tistega, ki pride k tebi v Gospodovem imenu!

Cerkvene zadeve.

Pridiga,

katero so govorili premilostljivi knez in škof lavantinski dr. Mihael Napotnik v začasni cerkvi o. frančiškanov o priliki blagoslovljenja peterih novih zvonov za novo farno cerkev blažene Device Marije, matere milosti, v Mariboru na devetnajsto pobinkošno nedeljo,
13. oktobra 1895.

II.

Preljubi v Gospodu! Doslej smo govorili o pomenu svetih obredov ali ceremonij pri posvečevanju novih zvonov; sedaj si še v koristen poduk oglejmo razna opravila posvečenih zvonov. Pač mnogovrstni so nauki, katere oznanjuje kristijanom zvon, nosi kakor poslanec z nebeških višav daleč tje med verno ljudstvo. Kakor so popevali angeli nad Betlehemom o rojstvu Izveličarjevem: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so svete volje, podobno pojó tudi zvonovi čast Bogu na višavah in mir svetovoljnim ljudem na zemlji.

Gloria et gratiae Deo in excelsis! Čast in hvalo Bogu dajati, vabijo najprvo zvonovi katoliške kristijane. Že pred solnčnim vzhodom zapoje zvon in te, ljubi kristijan, opomni, da mora biti tvoja prva misel, ko napóči dan, Bog, tvoj stvarnik. Svetuje ti, da začneš dan z Bogom in se pred vsem hvaležno spomniš Jezusa, ki je pregnal noč greha in temoto hudega duha. Zatorej kadar slišiš zgodaj v jutro glas njegov, ne otrpni v svojem srcu! — In kadar opoldne veličastno solnce najviše na nebo priplava, oglasi se zopet z line zvon ter te opomni, da povzdigne srce k Bogu, katerega tako lahko pozabiš med vsakdanjimi skrbmi in posli. Vabi in kliče te, da počastiš in moliš božjega Sina, ki je po svojem včlovečenju z nebes prinesel mir ljudem, ki so svete volje. — In ko na večer ljubo solnce za gore zajde, oglasi se ti večerni zvon, opozarjajoč te prijazno, naj bode kakor prva tako tudi zadnja misel tvoja — vsemogočni in vsedobri Bog. — Tako kliče zvon neprenehljivo: kristijan moli! Pač mnogeprati bi opustili svoje molitve in pobožnosti, ko bi nas ne svaril zvon in ne vabil vedno. Zvon nas kliče k službi božji, on nas svari pred lenobo v tej zadevi. Res, zvonov mili glas, k molitvi vabi nas. Da, ti zvonovi Vas bodo klicali in vabili v cerkev k sv. maši, k pridigi, h krščanskemu nauku, k spovedi, k mizi Gospodovi, k procesijam in drugim pobožnostim, kakor hlapci in služabniki, katere je po današnjem sv. evangelju porazposlal kralj na steze in ulice, vabit gostov k pripravljeni gostiji. Glejte, da bote zvesto poslušali njihov klic in da bote v svatovskem oblačilu, s čistim srcem hiteli na svatbo. (Mat. 22, 1—14). Zatorej preljubi, kadar slišite njihov glas, ne otrpnite v svojih srcih!

Toda zvon ne poje le hvale in slave Bogu, on poje tudi mir ljudem, ki so blage volje. Sveti mir pa vlada in kraljuje tam, kjer prebiva krščanska čistost. Čista mora biti ruda, iz katere vlijejo zvon, čista celó tistih pen, ki se navadno zbirajo na površju stopljenih

rud. Le od čiste kovine dobiva zvon čist in čedno vbran glas. Čim čistejša ko je ruda, tem jasnejši je glas zvona. In čisti glas zvonov je kakor glas z nebeških višav, je kakor klic iz onega sveta, kjer je vse čisto, sveto in popolno. Jasni glas zvona doni in odmeva daleč tje v hiše faranov ter opominja te, naj biva tudi pri njih čistost in nedolžnost. Ali ne, kristijani predragi, ali ne iznenadi prijetno obiskovalca hiša, ki je vsa čista in snažna, ki je v najlepšem redu? Toda mnogo več je vredna hiša, katere prebivalci imajo čista srca, nedolžne duše. Hišni gospodar, poštenjak od nog do glave, je vsem domačim svetla luč, ki jih greje in razsvetljuje. Hišna mati posnema vzglednega moža v čednostih in ga kmalu še preseže; zakaj kakor slaba žena v kratkem prekosi slabega moža, tako doseže in preseže v kratkem čednostna gospodinja krepostnega gospodarja. In taka blaga dva zakonska imata tudi nedolžne, pobožne in bogaboječe otročiče, ki so najdraži zaklad, so največje bogastvo za poštene stariše, kakor so nasprotno poredni, malopridni, razposajeni otroci najhujša siba in nesreča za vsaktero hišo. Pogorelo hišo znovič postaviš, po toči stolčeno njivo zboljšaš zopet, namesto okužene črede kupiš zdravo, vendar če srca tvojih otrok vsplamené v strastih, če so njihove duše kakor puščave, v katerih ne poganjajo čednosti, ako jih okužijo nečisti grehi, izgubljeni so, in s to izgubo se zanese tudi starišev sreča v grob za vselej. Da odvrneš toliko nesrečo od sebe, preljubi farani, poslušajte zvesto mogočni glas zvonov, ki Vam bodo klicali skozi duri in okna: Čisto in sveto bodi življenje krščanskih družin, to jim daje dober glas in jim pripravlja sladk mir in veselo složnost. Zatorej kadar slišite njihov glas, ne vtrpnite v svojih srcih!

Zvonov glas pa mora nadalje tudi dobro vbran biti, da se vjema in zлага z drugimi zvonovi, kar daje potem prijetno, mikavno soglasje. Cvetica, še tako krasna, malo dopada sama za se; ali vpleti jo v venec, pridene jo drugim cveticam, kako vesel jo bodeš gledal. Posamezna piščalka orgelj je preenoglasna, pa v zvezi z ostalimi piščalkami kako blagoglasno ti doni. In zvonovi složno ubrani, lepši so od godbe, petja in orgelj; njihova glasba je kakor čarobno, skrivnostno petje nebeških korov. In tako oznanjujejo skladno ubrani zvonovi sladko složnost. Ko stopita ženin in nevesta pred altar, da si izprosita blagoslova in božje pomoči za težavni svoj stan, opominja ju ubrano pojoč zvon, naj živita v krščanski ljubezni, spravljivosti in složnosti. Kar podira zakonskim njihovo srečo, to je nemir in prepir. Zato krščanski možje in krščanske žene, proč s temi nesrečnimi prepiri in spori, ko slišite zvonove peti o miru, o spravi in vzajemnosti! (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Vino gorice.

(Dalje.)

Vinsko bolezen tudi zabranimo z večkratnim pretakanjem. Človek je zdrav, ki se mnogo na čistem zraku giblje, tako vse drugo in še vino zdravo ostane, če ga prelivaš. Pri tem delu pride vino z zdravim zrakom v dotiko; beljakovine se strdijo in padejo na dno; cvet vina se razvije; belo vino zarumeni in hitreje zori. Novo vino pretoči v starinski sod na godljo brez umivanja. Čim večkrat boš vino pretakal, tem čistejšo in zdravejšo bo. Pretakati bi se moralo pred vsako spremembo vremena, torej novo vino štirikrat na leto, ali konči trikrat in sicer: o Božiču, pred cvetom, pred trgatvijo; starino pretoči dvakrat, ako utegneš in jo misliš prodati, ker kupec le čisto, rujno vino rad ima.

Za domači napitek je polovico tega pretakanja celo zadosta, ako ni preslabo vino. — Dva mejaša sta se pravdala zaradi polovnjaka vina: bila sta oče, zavžitnik, in sin, posestnik, ki je moral očetu vsako leto nekaj vina dati. Prvi ga okusi, pa se mu zdi preslabo, ne tako, kakoršno mu je bil pred kratkim natočil; zato sina toži na goljufijo. Sin vino močno zabije za ves čas tožbe, ki je tri leta trajala. Razsodba je bila dobra in za sina ugodna. Zdaj gresta oče in sin pit tistega tri leta zabitega, nepretočenega vina, da bi si jezo in žejo ugasila. Sod je sicer že tanko zvonil, vendar je še v njem nekaj soka bilo — dobra močna kapljica. Ko sta obilno potov, plačila, jeze imela, sta poleg drugih zlatih nauk — naj užiteniki svojih mladičev ne stiskajo, ne tožujejo — tudi to prepričanje dobila, da za domači napitek ni treba obilnega pretakanja. Samo z drož ga potegni in enkrat ali dvakrat pretoči; pa ga polagoma pij. Boljše so vlažne, ko pa suhe kleti; tudi prepiha ne trpi, solnca še manje ali pa zime, da ti vino ne zboli.

Vina navadne bolezni so: Plesnoba, zopern okus skvarjenega soda. Kriv si tega sam, ker pred natakanjem soda nisi poskušal; saj gorečo špalico skoz pilko porini; ako ugasne, nikar ne natakaj. Vino za prodajo ni, ter ga boš moral sam piti — za pokoro svoje trme. Ako pa vino le samo malo po plesnobi soda »dehne«, ga večkrat pretoči; vendar popolnoma zdravo ne bo.

Cik, kisel okus storjen po glivicah, ki alkohol ujejo in v kis spremenijo. To se zgodi, ako je vino prevozeno in pa slabo zabito, ali pa na krémah slabo teče. Porabi ga za kis, da si drugega vina ne skvariš. Še sod izkuri ali obnovi ali pa zažgij.

Birsa ali kan so glivice na površju slabega vina, ako je navano in rahlo zabito. Ta bolezen se spremeni v cik, če vina ne snaziš z birsačo ali krtačo vinsko in vedno ne spolnjuješ. Krivo delajo tisti gospodarji, ki si iz vsakega soda vina izvelejo, pa nobenega ne spolnijo. Snaga je tudi vinu ljuba in draga. Birsnatega vina kupec ne pije rad. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 2. novembra v Vitanji in Stradnu. Dne 4. nov. v Lesičnem, v Mariboru, v Selnici ob Dravi in v Pišecah. Dne 5. nov. v Radgoni. Dne 6. nov. pri Novi cerkvi, v Lembergu, Brežicah, na Rečici, pri Sv. Lenartu v Slov. gor., na Ptuj, pri Sv. Vidu niže Ptuja, v Imenem (za svinje) in pri Sv. Križu na Murskem polju. Dne 7. nov. na Bregu pri Ptuj (za svinje). Dne 8. nov. pri Sv. Petru blizu Cmureka.

Dopisi.

Iz Čadrama. (Blagoslovjenje vogelnika) nove farne cerkve se je slovesno obhajalo, saj so sodelovali vsi trije živi konjiški rojaki duhovniki: mil. knezoškof Mihael, kanonik dr. J. Pajek in domači gospod župnik, potem častni kanonik A. Hajšek z gosp. nadžupnikom J. Voh in drugimi sosednimi gospodi. Mil. g. knezoškof so se pripeljali dne 19. okt. s kanonikom dr. Pajekom in dvornim kaplanom iz Slov. Bistrice skoz Prihovo, Tepanje, Poberže na Oplotnico. Pri dohodu v našo župnijo se je že bilo zmračilo, in so Oplotničani in mnogi drugi farani pokazali svojo udanost višjemu pastirju s tem, da so hiše razsvetlili. V Čadramu je čakala domača duhovščina in belo oblečena križevska dekleta. Po spodobnem pozdravu smo z gorečimi svečami v rokah spremljali visoke popotnike v razsvetljeno cerkev, kjer je bil sv. blagoslov. Dne 20. oktobra so pri prvem opraviilu stopili na prižnico preč. g. dr. Pajek, ki

so govorili o potrebi dobrih del. Omenili so, da je zdajšnja čadramska cerkev sicer prijazna, pa premala, zato se gosp. župnik že 11 let trudijo, naj bi primerno veliko cerkev postavili. Ker so se razne težave srečno premagale, naj bi zdaj vsi farani in sosedje to težavno delo po moči podpirali. To njim bo še na smrtni postelji v tolažbo in veselje. Po pridigi je bila zjutranja farna sv. maša in po tej so maševali mil. knezoškof. Ob 1½10. uri pa je bila procesija na stavišče in tam blagoslovljenje vogelnega kamena, v katerega se je pismo vložilo s spomenico: »Za papeža Leona XIII., knezoškofa dr. Mihaela Napotnika, za cesarja Franca Jožefa I., nadžupnika in dekana konjiškega Jerneja Voh, župnika Jurija Bezenšek, cerkv. ključarjev Janeza Hmetec in Jurija Leskovar se je s pomočjo društva, ki se je 1. jan. 1885 začelo, po mil. knezoškofu posvetil 20. okt. 1895 vogelnik in bila potem cerkev pozidana. Vse za vero, dom in cesarja!« Po procesiji smo se zopet vrnili v farno cerkev, kjer so mil. knezoškof kakor vselej v obćudovani besedi imenitnost dneva razložili in pokazali, da nas ta svečanost zavrača na Zaheja v evangelju, ki je kazal pravo vero, trdno upanje in gorečo ljubezen do Jezusa, dokler ni srečno učakal, da je Jezus sam k njemu prišel. Po tem izgledu so se ravnali vč. g. župnik, ustanovnik vašega cerkvenega društva in premagali vsa nasprotovanja in bodo zdaj na dobrem stavišču lepo cerkev pozidali. Po pridigi so služili preč. g. dr. Pajek slovesno sv. mašo, popoldne pa so bile pete litanije in zahvalna pesem. Že več tednov pred svečanostjo se je po vsem Pohorju in po ravninah o tem slavnostnem dnevu govorilo, zato ni čuda, da so ljudje kar trumoma isti dan k nam prišli. To je bil torej dan veselja, dan katerega nam je Gospod dal po milosti našega preljubljenega knezoškofa Mihaela!

Iz Stavešinec blizu Radgone. (Zahvala; v slovo.) Naš častni obćan, gospod notar Oton Ploj, so nam dali že tretji velikodušni dar. Prav veliko svoto so nam poslali koj po izvolitvi za častnega obćana, namreč 40 kron. Ko smo jim izročili krasno izdelano častno diplomu, so zopet segli globoko v žep; in zdaj ko so naši kmetje naročili zvon za novo kapelo Lurške Matero božje, (zvon stane črez 100 gld.), smo zopet potrkali na blago srce g. notarja, in poslali so nam 10 K. Bog Vam vse povrni, daj Vam dolgo življenje in mnogo veselih ur med nami! — Zelo neprijetno nas je zadela novica, da zapusti Gornjo Radgono in se preseli v Celje neustrašeni domoljub gospod dr. Franjo Pikl, ki je bil tajnik gornjeradgonskega bralnega društva. Gospod doktor! Ne mislite, da ste se pri nas trudili zastonj! Spomin na Vaše delovanje bode nas vedno vspodbujal pri narodnem delu. Prej ali slej morajo propasti vsi krivi preroki. In ko se to zgodi, tedaj bomo Slovenci gornjeradgonskega okraja klicali: Hvala Bogu! Hvala vsem prvoboriteljem, med njimi iskrena hvala gosp. dr. Fr. Piklu!

Iz Jurjevca pri Ptuj. (Nemščina). Gospod urednik! Iz Jurjevca še gotovo niste nič slišali. Ne mislite, da so naši Jurjevci kje na Pruskem; o kaj še! Na prste ene roke lahko preštejete one, ki pri nas za silo nemščino lomijo: »Kaša-prajn, baba, lustig sain«. — Ni še tega dolgo, kar so pri nas bile obćinske volitve. Nekaj pametnih mož je menilo, da mora biti konec nemškega uradovanja v obćini, pa tudi nov obćinski pečat se mora omisliti. Volitve so minole, in kaj se je spremenilo? Nič! Uraduje se tako v »blaženi« nemščini, kakor poprej; ali obćinski pečat imamo zares nov. Toda za božjo voljo, kaj zagledaš na njem? »Gemeinde Juro-wetz«, namesto »obćinski urad Jurjevci«. Da imamo spet nemški obćinski pečat, to je kriva velika modrost onih mož, ki vedno čekajo: »Kam pa pridemo, če ne bomo nemški vedeli?« Dobro, če vam bode obćinski

pečat vso nemščino vtisnil v možgane, dajte si ga vi nespametniki, ki toliko po nemščini hrepenite, pritisniti na čelo ali če tudi na — sedalo! Kar pa je nas zavednih Slovencev, pa bomo vedno zahtevali: »Za slovensko občino mora biti slovenski občinski pečat!« in se bomo tudi skrbno ogibali tiste hiše, kjer blišči samo nemški napis. Kdor se pri nas našega lepega in milega jezika sramuje, on ni vreden niti enega našega krajarja! To si zapomnite Jurjevčani in sploh vsi spoštovani bralci »Slov. Gospodarja«!

Rojak.

Izpred Boča. (Nove poštne naredbe) so pač potrebne, da se zboljšajo. V njih se pravi: Uradi po trgih občujejo med seboj uradno neposredno, z vnanji po pošti. Vnanji uradi pa občujejo z uradi v trgu — brez pošte neposredno. To je krivica, ki se je že priznala od marsikateri strani. Gospodje župniki so se pri lanskim pastoralni konferenci o tem pritoževali, rekši: »Na tak način uradna porto-prostost ni samo uničena, ampak porto še več stane, kakor bi bile vredne poštne znamke, ker posli ali listonoši za take uradne liste navadno več zahtevajo.« — Človek vendar mora misliti: »Kakor meni, tako tebi!« to je: po kateri poti tržni uradi pisma razpošiljajo, po tej poti se jim naj pisma vračajo. Naši gg. poslanci si naj to reč ogledajo! — Dolgoletno vprašanje je: »Kdaj se pošta Ptuj naravnost zveže z Rogatcem?« Ako bi se ta naša srčna želja uresničila, potem bi ta pošta lahko oskrbovala naslednje kraje: Hajdinj, Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Črno goro, Manjšberg in Stoparce, v Žitale in k Sv. Florijanu bi pa lahko hodil poštni sel.

J. V.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Glavno mesto našega cesarstva ima kršćanskega župana. Dne 29. oktobra se je sešel novi občinski zastop in s 93 glasovi izvolil dr. Karola Luegerja dunajskim županom. — Danes teden je finančni minister državnemu zboru predložil državni proračun za l. 1896., ki izkazuje 662 milijonov 691,582 gld. skupnih stroškov in 662 milijonov 902.808 gld. dohodkov, torej 211.226 gld. prebitka. — Pri umeščenju novega rektorja na dunajskem vseučilišču so nemško-nacionalni dijaki natepli katoliške diake. Taka je prusko-nemška omika!

Češko. Dr. Rieger je na dan 3. nov. sklical shod staročeške stranke. — Nekateri češki veleposestniki so hoteli 21 deželnozborskih mandatov prepustiti nemškim liberalcem; toda iz tega ne bo nič. Prav tako! — Dne 23. okt. je prenehala narodopisna razstava v Pragi. Obiskalo jo je nad 2 milijona ljudi. — Pri šestih občinskih volitvah so te dni zmagali Nemci vsled češke nesloge.

Stajarsko. Dne 4. nov. bode slovesno umeščen novi rektor na graškem vseučilišču. Ali se bodo takrat katoliški dijaki tudi tako prezirali, kakor o cesarjevem bivanju v Gradcu? — Ono nedeljo je bil v Predingu shod. Volilci so navdušeno izrekli zaupanje poslancu Kaltenebergerju.

Koroško. Celovška trgovsko-obrtna zbornica se je izrekla, da je tiskarno sv. Mohorja proglasiti za »tovarno«. — Nemško književno društvo sv. Jožefa šteje letos nad 10tisoč udov. — V št.-viški okolici po Grobniškem polju razširjajo socijalni demokrati svoje krive nauke med ljudi.

Kranjsko. V nedeljo je bilo mnogo volilnih shodov, tako v Črnomlju, Kamniku, Št. Vidu nad Vipavo, na Bledu, v Domžalah, na Mirni in Št. Rupertu. — Ta

teden so povodnji velike škode napravile skoro po vsej deželi. — V nedeljo so slovesno odprli dom katoliških delavcev v Zagorju. — Poljedelsko ministerstvo je za pogozdovanje Krasa dovolilo za prihodnje leto 11tisoč gld.

Primorsko. Goriški deželni šolski svet je imel v soboto sejo in se razgovarjal o slov. ljudski šoli, ki bi jo mesto goriško imelo že postaviti do 15. sept. t. l. Zakaj deželni šolski svet goriškim Lahonom vedno prizanaša? — V farni cerkvi v Skednju pri Trstu so po nepotrebnem uvedli italijanske pridige.

Hrvaško. Dne 27. okt. je bil v zagrebški stolni cerkvi za senjskega škofa posvečen dr. Anton Maurovič. — Ante Starčević in poslanca dr. Frank in dr. Mile Starčević so izstopili iz kluba stranke prava, ker je poslanec Folnegovič obsojal v mestnem zastopu zagrebškem zadnje izgrede vseučiliščnikov. Čimbolj bodo hrvaški domoljubi nesložni, tembolj bodo stiskavali ubogo Hrvaško Madjari.

Ogersko. Ministerski predsednik, baron Banffy je postal častni meščan zagrebški. Bog vé, kake zasluge ima mož za Zagreb ali Hrvaško! — V poslanski zbornici so vlado interpelovali nekateri poslanci, kaj hoče storiti, da se vrne čast ogerski zastavi, ki so jo sežgali zagrebški dijaki. Posebno se je širokoustil mladi Fr. Košut. Banffy je odgovoril, da bodo dijaki ostro kaznovani.

Vnanje države.

Rim. Naš presvetli cesar so poslali papežu 100tisoč gld. za ustanovitev novega maloruskega zavoda za bogoslovce. — Dne 24. okt. so se poklonili sv. očetu avstrijski romarji. Sv. oče so skoro vsakega ogovorili.

Italijansko. Vladni listi veselo trobijo med svet, da državni proračun za prihodnje leto kaže celo nekaj prebitka. Kako se je to zgodilo, o tem sevé samo vlada zna. — V Masavi v Afriki italijanska vojska nima posebne sreče, zato se je oni dan general Baratieri umaknil do Adué.

Francosko. Francozi so zopet brez ministerstva. V poslanski zbornici je socialist Rouanet zahteval, naj se zasledujejo sokrivniki pri južni železnici. Ministerski predsednik in pravosodni minister sta odgovorila, da se je to že zgodilo; vendar je zbornica z veliko večino glasov sprejela Rouanetov predlog. Vsled tega je ministerstvo odstopilo.

Angleško. Ministerski predsednik, lord Salisbury, je bil dozda tudi minister vnanjih del. Te dni pa je to ministerstvo izročil lordu Dufferinu. Listi iz tega sklepa, da se v jutrovih deželah pripravljajo velike dogodbe.

Rumunsko. Nedavno je ministerski predsednik, Stourda, govoril v Jassy o namerah nove vlade. Rekel je, da hoče skrbeti za prijateljstvo Rumunske z Avstrijo, ki je varstvo za Rumunsko. Torej Rumunci še ostanejo dobri sosed.

Turško. Na večih krajih v Evropi in Aziji so zopet bile krvave rabuke. V Carigradu pa so bojda prišli na sled neki zaroti proti sultanu. Mnogo imenitnih oseb so zaprli, tudi svoja brata Rašada in Murada je dal sultan pripeljati v svojo palačo, kjer ju strogo stražijo. Zarotniki so bojda nameravali katerega teh dveh proglasiti za sultana.

Špansko. V Barceloni je vlada odstavila nekega profesorja na željo škofov. Zdaj pa prekucuhi šuntajo ljudstvo zoper duhovščino. V Cadixu so nemirneži napali cerkveni sprevod in duhovnike kamnjali. Uboga Španka! Doma vse polno prekucuhov, na Kubi pa še punt vedno ni zatrt, ker ustaši dobivajo pomoč iz vseh krajev Amerike!

Za poduk in kratek čas.

Slovenci na narodopisni razstavi v zlati Pragi.

V.

Na nedeljo, dne 15. septembra v jutro je bil napovedan izlet v okolico praško, in sicer v vzgledno gospodarsko Novoves. Deževalo je pošteno, ko smo se okoli osmih zbrali na kolodvoru, da se odvezemo po železnici do postaje Revnice in od ondod na vožnjo na določeni kraj. Tu je železnica državna in zato precej po ceni. Na železniški postaji Revnice so nas že čakali razni vozovi in kočije s čilimi konjiči, katere so nam poslali bratje Čehi. Vreme se je vlepilo in vožnja, ki se je vila po holmcu malo navkreber po lepi cesti in gozdu, je bila prav prijetna.

Ob tej priliki opomnim, da imajo Čehi prav lepe konje, gladka dlaka se jim kar sveti, in se ni treba bati, da bi te po vožnji kdo kar spoznal, ali si se vozil s črnkom ali belcem, od katerih pri nekih voznikih kar dlaka leti, kakor bi jih — skubil. Tudi dobre reje so konji, kateri so srednje vrste, ne preveč težki, pa tudi ne lahki, kakor hrvaški. Pa tudi ceste so lepe, in ni se treba bati, kakor po naših nekaterih krajih, da bi si kako rebro od rukanja zlomil.

V eni uri — in šlo je dobro, ne kakor bi »šmir« vozil, — smo bili v Mnišku. Lepe so tu hiše ob holmcu, na katerem je lična župna cerkev. Tu je naš pozdravila množica ljudstva z »na zdar Slovinci«, in gostoljubno sprejela. Ker je bila nedelja, maševala sta tu dva naša duhovnika, ker je že farna služba božja minila, da je bilo tako lahko vsakemu zadostiti cerkveni zapovedi. Nato so pa nas Mniščani prav po gosposko pogostili s pivom, črnim, dobrim domačim češkim vinom in z mrzlimi jedili. Da se tu ni manjkalo zdravic, raznih nagovorov, petja in češke godbe, mi še ni treba omenjati. Po enajsti uri zasedemo zopet vozove in med »na zdar«-klici hitimo v Novoves.

Na voz, na katerem sem se vozil, je prisedel češki kmet, lepo oblečen in uljuden. Kar začneva se pogovarjati o raznih rečeh. Kolikor sem znal, sem sukal po češko svoj jezik, najsi mi je se včasih na slovensko obrnil! Pa razumela sva se vendar. Zvedel sem, da se je v njihovem kraju ozimina prav dobro obnesla in ni pozlebla, kakor pri nas; pa jarina je slabša. Tu ajde nič ne sejejo, turšico pa pustijo samo toliko časa rasti, da slama dobra in mlečna postane, potem pa jo vkašajo ali žanjejo za klajo živini. Tečna in za mleko je gotovo taka piča — pa kje so potem koruzni žganjci in kruh? Pač ni povsod enako. Hrvat ima vsejane koruze skoro celo polje, kakor sem lani gledal po Sremu, in Slovenec ima že na kaki mali »fliki« rž, pšenico, oves, ječmen itd. Drugi kraji, druge navade!

Med prijetnim razgovorom se pripeljemo v Novoves, ki je bila prav praznično pripravljena. Ni to Bog vé kaka velika vas z visokimi hišami in velikimi vrtovi, ali ljudje prebivajo v tej vasi, da so zlata vredni in zaslužijo, da si jih vzamejo povsod za vzgled. Le glej jih! Župan, ob enem deželni poslanec, in občinski odborniki, oblečeni v narodno surko, nas pozdravijo in nam z veseljem povejo, da bomo videli in slišali tukaj, kar je na čast tej vasi in celemu češkemu narodu. Na prijaznem in ljubeznivem pozdravu mu Slovenci presrečno zahvalimo, na kar odidemo, da si ogledamo gospodarstvo v tej vasi.

Tu je bila na dvorišču mala razstava kmetijskega orodja. Raznovrstni plugi, brane, valki za grude mečkat, stroji, s katerimi kosijo, seno obračajo, grabijo; v škednju mlatilnice, katere gonijo od zunaj voli ali pa konji, in sicer take mlatilnice, da iz njih leti kar čisto,

že tudi zvežano žito. In to je bilo vse enega kmeta. Sicer nima vsaki tako. Nekateri imajo skupno mlatilnice in neke poljske stroje. Hlevi so snažni, ne preveč veliki, da ne more živina okoli pohajati. Svinjake imajo v tistih hlevih, kakor drugo živino, samo imajo pregrajeno tako, da je vsako večje svinje za sebe, ker se tako bolje redi, — je rekel gospodar — ker ga drugo ne izpodriva.

Pa nekaj posebnega še! Tu pri škednju je neka uta, kaj je notri, ker je zaklenjeno? Vaga za živino vagati. Poslušajte slovenski kmetje in se učite od Čehov dobro gospodariti, da vas ne bodo vkanjevali na sejmu ptujci! Kadar kupi — tako nam je razlagal češki gospodar — kako živinče na sejmu in je prižene domov, takoj na vago! Potem redi doma in predno žene na sejem, zopet na vago, in takoj vé, koliko je priredil. Po 20 do 30 goldinarjev, je pravil kmet, je bil dosti na boljšem pri prodaji, odkar ima tako vago. Seveda vsak je nima sam, tudi ta ne, temveč po več kmetov skupaj. Ali ni to pametno, ali bi se tudi ne dalo pri nas kaj takega napraviti? Več kmetov skupaj kupite vago in kmalu jo boste imeli plačano, če boste dobro redili svojo živino. Kakor iz tega spoznate, so Čehi dobri, pametni gospodarji. Pa so tudi lahko, ker se učijo.

Pri Čehih gredo v šolo tudi kmetiški sinovi v mesto. Včasih napravijo vse latinske šole, gospodarske šole in potem gredo domov in delajo, orjejo, sejejo, skratka opravljajo vsa dela kmetiška. Pri nas Slovenci pa — na žalost! — če le kateri poluka v kako mestno šolo in se je naučil dve, tri po nemško izgovoriti — pa pride domov, ker ni bil za šolo, pa misli, da je gospod, in da ni za kmetiško delo, če je v šoli razdrl kake »škrijce«. Takšni ljudje, »falirani študentje«, postanejo navadno nemškutarji in so velika nadloga, podobni tistemu evangeliškemu hišniku, ki je rekel, da delati ne zna, prositi pa ga je sram — pa ne goljufavati. Slovenci, spametimo se, katerega roke niso za pero, naj pa bodo za plug ali kako drugo pošteno orodje rokodelsko! Saj nas že naš pregovor lepo uči, govoreč: »Jaz gospod, ti gospod, kdo bo pa krave pasel?«

Tudi ženske so tu dobre hišne gospodinje. To mi je pokazala hiša, katero sem si ogledal. Vse je snažno na svojem prostoru. Na mizi je bil kruh, veliko pedenj visok; v kuhinji prav snažno, in v hiši? Glej lepe postelje! Največja čast, mi je pravil neki Slovenec, ki že delj časa prebiva na Češkem, je za gospodinjo, ako je postelja prav visoko napravljena. In res, skoro do stropa je bilo pernice in blazinice (polštrov) na postelji. Ko pride nevesta k hiši, takoj se preskrbi z gosmi, ako jih nimajo dovolj. Na Češkem namreč redijo sila dosti gosij v vsaki vasi, še skoro bolj, kakor na Hrvaškem purane, pa jim tudi več dajo haska. Gosi namreč po večkrat na leto po malo oskubijo ali opulijo in za tako perje, ki je najboljšo za pernice in podzglavne blazinice, dobijo gospodinje gotovo več denarja, kakor pri nas za jajca in piščeta. Saj se zelo drago prodaje tako perje, po več goldinarjev kilo. Na Češkem v tistem kraju imajo zato lepo trgovino.

Pa tudi polje sem si ogledal, in sicer zato, ker je nekaj posebnega, kakor je razlagal župan novoveški. Ta je že 30 let župan, torej že nekaj vé v svoji občini. Novaves je na lepem kraju, na precej obširnem polju. In tu ima vsak kmet vse svoje posestvo, njive, travnike itd. — samo vrtovi, v katerih je lepo sadno drevje, so pri hišah — vse skupaj sam za sebe. Na svoje polje vozi in hodi po svoji cesti in nobeden sosed mu ne dela pri potih sitnosti; zakaj celo polje je tako vravnano, da ima vsak svojo pot in cesto in se ne pokonča toliko zemlje s kolovozi, z izgoni, poti in cestami, kakor pri nas, ko skoro do vsake njive drži toliko potov

in cest ko v — Rim. Pred 30 leti so se vsi Novo-veščani pogovorili in si polje tako vravnali, in zato tudi že 30 let ne pomni nihče, da bi bila v tisti vasi kaka pravda ali tožba. Nobeden nima dolgov, ker so pametni in trezni. Župan je pravil, da nobeden ne pije »šnopsa«. Imajo samo eno krčmo, »hostinec« se pravi po češko, kakor je napisano na hiši, kjer dobi vsak za potrebo pravega, ukusnega piva. Kaj ne Slovenci, to je vzgledna vas, občina! Pa je tudi edina na Češkem taka. Ko bi povsod na Češkem imeli take vasi in občine, bi še češka dežela bila bogatejša, kakor je, in ko bi mi na Slovenskem imeli le eno tako vas, bi potem vsakemu s prstom kazali: Glej, tako-le delaj, »vsaj stvarnica vse ti ponudi, le prejemati od nje ne zamudi!«

Ko smo si vse ogledali, povabljeni smo bili v šolo, ne da bi se učili, ker smo že dosti zvedeli, temveč občinski odbor nam je Slovincem pripravil prav dober obed, pri katerem so nam piskali izvrstni godci, da je bilo veselje. Da smo Slovenci hvalili pridno in modro gospodarstvo češko in pa bratovsko slovansko gostoljubnost in lepo njihovo sporazumljenje, zahtevala je hvaležnost naša. In zato mislimo, da ostane v srcu vtisnjen neizbrisljiv spomin na Novoves vsakemu, ki je bil tam. Pogostivši nas, naprežejo svoje čile konjiče ter nas z godbo sprejmejo do konca vasi, kjer se še enkrat pozdravimo in mi zahvalimo — ter odrdramo proti večeru zopet v — Prago.

Smešnica. Pri stavbarskih opravilih pade neki delavec nesrečno na roko ter upije: »Moj laket! Moj laket je strtl!« — B. ga odvrne: »Kaj ti je mar za laket? Saj zdaj že imamo novo mero. Zdaj ne merimo več na lakte, ampak na metre!«

Razne stvari.

† Dr. Jožef Muršec-Živkov.

Dne 25. okt. je umrl v Gradcu znani slov. domoljub in pisatelj dr. Jožef Muršec v 88. letu svoje dobe. Minoli ponedeljek so ga pokopali v njegovem rojstnem kraju, pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah. Svetila večna luč vzglednemu Slovincu!

(Papežev blagoslov.) Jutri, na praznik vseh svetnikov, bodo mil. knezoškof v stolni cerkvi po slovesni sv. maši podelili papežev blagoslov s popolnim odpuščanjem, ki ga lahko dobé vsi verniki po navadnih pogojih.

(Sožalje) prevzvišenemu ljubljanskemu knezoškofu, katerim so ponočnjaki s črnim pomazali palačo ter nanjo napisali besede: »Mox pereat«, je v imenu čast. duhovščine konjiške dekanije izrekel vlč. g. nadžupnik Jernej Voh.

(Novi cesarski namestnik,) markiz Bacquehem (beri Bakhem), ima od dunajske vlade določno nalogo, pridobiti slovenske poslance za zopetni vstop v deželni zbor štajarski. Kake pogoje naj naši deželni poslanci približno stavijo, to se je izreklo letos na vseh shodih »Slovenskega društva«.

(Odhodnica.) Zvečer dne 29. okt. je bil v mariborski čitalnici banket na čast g. dr. Schmirmaula, ki se preseli v Reichenburg. Banket je bil prav dobro obiskan, dokaz, kako priljubljen je g. dr. Schmirmaul pri vseh mariborskih Slovincih.

(Slovensko delavsko bralno in pevsko društvo) v Mariboru priredi dne 1. novem. v hotelu »Nadvojvoda Ivan« žaloigro v 5 dejanjih »Mlinar in

njegova hči«. Začetek ob 1/2 8. uri. Vstopnina za neude: Sedeži I. vrste 40 kr., sedeži II. vrste 30 kr., stojišča 20 kr.; gg. udje plačajo polovico. Vstopnice se dobivajo pri g. Kregarju v gospodskih ulicah št. 23. in zvečer pri blagajnici. K tej predstavi uljudno vabi vse mariborske Slovence odbor.

(Narodna čitalnica) v Celju priredi dne 10. novembra 1895 ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih letošnjo glavno skupščino s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Nagovor predsednika. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo knjižničarja. 5. Poročilo blagajnika. 6. Poročilo pregledovalcev računov. 7. Volitev predsednika. 8. Volitev odbora in namestnikov. 9. Volitev pregledovalcev računov. 10. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi Odbor.

(Za dijaške kuhinje.) V Št. Ilju v Slov. gor. umrli vpokojeni vojaški uradnik Thaler, doma iz Železnikov na Kranjskem, je bil postavil v svoji oporoki dijaške kuhinje v Mariboru, Celju in Ljubljani za glavnega dediča svojega premoženja, ki znaša do 30 tisoč goldinarjev. Ker pa je oporoka pisana nemški, bi radi nemčurji ta denar porabili za nemške dijače; toda ta pasja nakana jim gotovo ne bode srečno stekla.

(V okoliški deški šoli) v Celju se je v 2. razred oglasilo 120 učencev. Za toliko sevé ni v eni sobi prostora, in zato so več dečkov dali v tiste razrede, kjer je še kaj prostora, n. pr. tudi v četrti razred. Deželni nadzornik Linhart je nedavno nadzoroval to šolo, in čuj svet, take šolske razmere se mu zdé pravilne!

(Nova učiteljska izpraševalna komisija) v Mariboru je za prihodnja tri leta sestavljena iz naslednjih gospodov: Henrik Schreiner (ravnatelj), Fr. Janežič in Lavtar (namestnika), J. Koprivnik, dr. J. Bezjak, Fr. Kaufman, A. Hesse, R. Markel, E. Leske, G. Majcen, J. Marin in J. Fistravec.

(Učiteljska imenovanja.) Na Štajarskem je te dni bilo imenovanih 24 podučiteljev in 74 podučiteljic za učitelje, oziroma učiteljice, ki so po izpitu že deset let neprenehoma službovali.

(Cena ljutomerskemu moštu.) Pri dražbi cerkvenega vina v Ljutomeru se je plačeval mošt s posodo vred štrtinjak 150 do 180 gold., torej od 24 do 27 kr. liter; nekateri pa so ga že tudi po 28 do 30 kr. liter prodali.

(Nesreča na južni železnici.) Med postajama Zalog in Laze na Kranjskem se je odtrgalo dne 25. okt. do 140 kubičnih metrov zemlje, ki je zasula oba tira. Vsled tega so po noči nato imeli vlaki precej zamude.

(Velikanska povodenj) je pred tednom bila na Bolgarskem. Med Bazardžikom in Plovdivom je bil preplavljen ves svet, obsežen kacic 20 štirjaških kilometrov. Škoda znaša več milijonov.

(Povodenj v kozjanskem okraju.) Velika povodenj je bila dne 27. okt. okrog Lesičnega, Kozjega in Podsrede. Izstopivša Bistrica je poplavlila vsa polja; hiše so stale v vodi, kakor barke na morju. Prebivalci so s strahom zapustili stanovanja, bežeč v hribe. Povodenj je veliko škode napravila, mnogo plotov in drugih rečij odnesla. Tudi najstarejši ljudje ne pomnijo tako velike vode.

(Neznani lopovi) so pred nekaterimi dnevi vlomili vrata posestniku Matevžu Krofllu pod Rebrom pri Kozjem. Niso pa ničesar odnesli, ker so jih domači pravočasno odpodili.

(Leto in zima.) V noči od dne 24. do 25. okt. je v Zagrebu grozno bliskalo in grmelo ter se je oblak pretrgal, da je povodenj poplavlila vse nižje dele mesta. V soboto poprej pa je na Hrvaškem pri Sassenjaku zmrznilo pet kmetov.

(Slovo.) Minoli ponedeljek zvečer so celjski Slovenci v hôtelu »pri Zamorcu« priredili krasno odhodnico g. dr. Ivanu Glaserju in njegovi soprogi. Gosp. dr. Glaser se te dni preseli v Maribor kot koncipijent gosp. dr. Dominkuša. Dobro došel!

(Katol. politično društvo) pri Sv. Križu na Slatini priredi prih. nedeljo, dne 3. nov. ob 4. uri popoldne shod v gostilnici g. Franca Ogrizka. Govorila bosta vlč. g. dr. L. Gregorec in g. Drag. Hribar. Po shodu prosta zabava.

(Povodenj.) Vsled silnega deževja sta Savinja in Voglajna pri Celju v nedeljo in ponedeljek tako narastli, da sta preplavili cesto proti Žalcu in proti Št. Jurju, da je celo železniški promet bil med Celjem in Grobelnim ustavljen. Istotako je bil takrat vsled povodnji ustavljen promet med Pragarskim in Čakovcem.

(Tatvina.) Ko je v nedeljo, dne 27. okt. bila v Dolu pri Hrastniku udova ponesrečenega nadučitelja Fr. Štaufferja pri zgodnji službi božji, ukradli so jej neznani tatovi 35 gld. in dragocenosti, vrednih okoli 250 gld.

(Katoliško politično društvo slovenjegraško) je imelo minolo nedeljo letni občni zbor pri Kacu v Šmartnem pri Slov. Gradcu. Vsled sila slabega vremena je bila udeležba pičla. Vneti predsednik, č. g. župnik A. Ostrožnik, je govoril o pomenu društva, č. g. kaplan J. Rozman pa o sedanjem političnem in gospodarskem položaju.

(Povsod samo nemštvo!) Pred tednom so slavili dozidanje nove vojašnice ob tržaški cesti, onkraj koroške železnice v Mariboru. V slabo skovanih verzih je neki zidar hvalil nemške mariborske meščane, ki so dali zidati to vojašnico; seveda slovenskega »groša« nobenega ni zraven! Pa najhujše še pride! V tej kosarni bodo »nemški« vojaki stanovali! Ali oni iz »rajha« s »pikelhaubami« ?!

(Šolski vesti.) Dvorazredna ljudska šola v Zibiki postane trirazrednica; samostojna trirazredna ljudska šola se ustanovi v Brežicah, dvorazredna pa v Ormožu, obé šoli seve z nemškim podučnim jezikom. Tako je sklenil deželni šolski svet, ki bi prej ko slej nas Slovence rad ponemčil.

(Izvrstno trgategv) je letos tudi imel gospod Ferdinand Ivanuš, posestnik v poličanski okolici, ker je dobil na poldrugem oralu 24 polovnjakov mošta.

(Letošnje branje) v goricah je končano. Kapljica je izvrstna. Izvedenci pravijo, da bo boljše vino, nego 1885. leta; kajti takrat še nismo poznali škropljenja z galico. Slovenci, sezite po domačemu blaga, morebiti ne doživimo takega vina! V Makolah, v Stoparcah, v Žetalah, v Manjšbergu in na Gori je veliko vina in izvrstna kapljica. Plačujejo ga štrtinjak po 70 do 80 gld. in črez.

(Južno-štajarska hranilnica) v Celju prav vrlo napreduje. Še le šest let delujoč, skazuje letos že stanje hranilnih vlog v znesku 1 milijona 280.982 gold.

(Bliskovni vlak), ki veliko hitreje vozi, kakor brzovlak, bode vozil vsak teden od dne 2. decembra naprej od Ostenda čez Dunaj na južni železnici v Trst.

(Učiteljske spremembe.) Šolski vodja na Sladki gori je postal gosp. Hugon Plhak, učitelj pri Sv. Lovrencu v Prošinu; učitelja pa sta postala v Ločah g. Rihard Kokot, podučitelj v Vojniku, in pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. gosp. Feliks Pečar, podučitelj v Št. Pavlu pri Boljski.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Martin Stole, kaplan v Šmarijah, je postal župnik v Breznem, župnijski upravitelj pri Veliki Nedelji pa č. g. Andrej Gliebe, kaplan v Ormožu. Č. g. Andrej Keček, provizor v Breznem, pride za kaplana v Reichenburg, čč. gg. kaplana Franc Valenko iz Reichenburga k Sv. Tomažu nad Veliko Nedeljo in Jož. Plepelec od Sv. Tomaža nad Veliko Nedeljo k Sv. Miklavžu pri Ormožu. — Č. g. Franc Kovačič, bivši provizor v Studenicah, je vsprejet v zavod dell' Anima v Rimu.

(Priporočba.) Zavarovanja vseh vrst pri »Unio Catolica«, Gradec, Radecki-jeva cesta št. 1. Zastopniki na deželi se želijo.

Loterijske številke.

Trst 26. oktobra 1895	81, 7, 69, 24, 32
Linc » »	20, 61, 85, 78, 15

Svilnato blago za plesišče 35 kr.

do 14 gld. 65 kr. meter — kakor tudi črna, bela in pisana Hennebergova svila meter po 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rižasta, karirana, pisana, damasti itd. (blizo 240 razl. baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.) Poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno. Pošta v Švico se plača po dvoje. 4-7

Tovarne za svilo G. Henneberg (c. in kr. dvor. lif.) Zürich.

Razglas.

Podpisani priporoča vsem Slovencem in rodoljubom svojo bogato zalogo najboljše vrste kave, čaja, riža, južnega sadja itd. dokaz temu je, da večina čč. duhovščine pri njem naroča.

Razpošilja se na drobno in debelo od 5 kilogr. naprej franko po pošti, in sicer sledeče vrste kave:

Rio fina	po gld. 1'60 kilo
Santos	1'65 "
Malabar	1'80 "
St. Domingo	1'85 "
Gold Java	1'90 "
Portoriko	2.— "
Ceylon la.	2.— "
Ceylon Perl	2'05 "
Mokka la. (prava arabska)	2'10 "

Blago, ki ne ugaja, sprejme se nazaj ali zamenja.

Kupuje in sprejema v zameno tudi fižol in druge domače pridelke in plača po najboljši ceni.

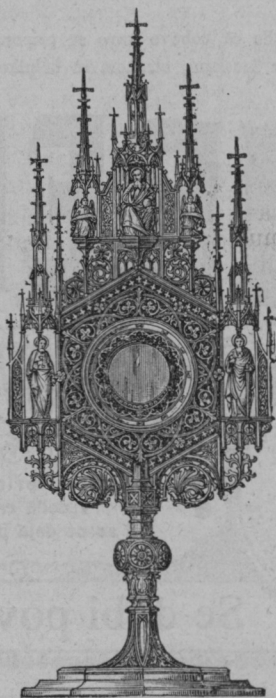
Na povpraševanje se radovoljno in hitro odgovarja in priporoča

Z velespoštovanjem

3-3

E. A. Repeschitz,

Trst, — ulice Istituto št. 22. — Trst.

Karol Tratnik,

pasar in srebrar

stolne ulice v Mariboru (Domgasse) št. 1.

priporočam se prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom za naročila

cerkvenih orodij in posode,

katere izdelujem iz zlata, srebra ali bronza, ali iz pozlačenih ali posrebrenih družih kovin na primer: monštrance, kelihe, ciborije, lustre, svečnike, križe itd. v različnih slogih po naj-novejših uzorcih in po najnižjih cenah.

Staro cerkveno orodje in posodo posebno dobro popravljam, pozlatim ali posrebrim v ognju.

1-12

☛ Za vse svoje izdelke jamčim. ☛

V slovo!

Povodom svojega odhoda iz Gornje Radgone kličem vsem p. t. znancem in prijateljem, od katerih se nisem mogel osebno posloviti, prisrčni „Z Bogom!“ — Ne odnehajte od boja proti krivim prerokom!

V Celju, dne 31. oktobra 1895.

Dr. Franjo Pikl.

Dražba cerkv. vina.

Na Martinovo, dne 11. novembra t. l. se bo ob 10. uri predpoldan na Hlapju v cerkveni kleti Sv. Jakoba 14 polovnjakov pozno nabranega izvrstnega vina po dražbi prodajalo.

1-2 **Cerkveno predstojništvo.**

Posestvo

z novoizdano hišo in gospodarskim poslopjem, 7 oralov gozda, 2 orala travnikov in sadunosnika, 2 orala njiv, se po ceni prodaja. Več pové upravništvo tega lista. 1-3

Najboljše molitvenike

v slovenskem in nemškem jeziku, različno vezane, svilnat papir v 80 barvah, bliščeč papir eno- in dvobarven, zlat papir gladek in stiskan, cvetlični listi in drugi deli umetnih cvetlic, manchete za cvetlice in papir s čipkami priporoča na izbiro po nizki ceni 28-37

Andrej Plutzer,
(prej Edv. Ferlinc)
gosposke ulice št. 3,
v Mariboru.

Prisrčno zahvalo

izrekamo vsem rodoljubnim Slovincem, kateri so se mnogoštevilno udeležili pogreba našega predragega in nepozabnega ujeca, velč. gospoda

dr. J. Muršeca,

v Graecu, na Ptuj ali pri Sv. Bolfanku; vzlasti preč. g. stolnemu dekanu L. Herg-u, preč. gosp. proštu J. Hrziču, preč. gosp. kanoniku dr. J. Križaniču, preč. g. kanoniku J. Mešku, domačemu č. g. župniku J. Sinku in vsem drugim duhovnim gospodom; posebno pa še gg. pevcem ptujskim in sv. bolfanskim,

Žalujoči sorodniki.

„Violinčelo“ ali tudi „contrabas“, ki ima dober glas in je dobro ohranjen, želi kupiti kdo? — Pove upravništvo „Slov. Gosp.“

Zgubil se je črn robec s špicami med južnim kolodvorom in hotelom „Alwies“. Naj se odda na Koroški cesti št. 18 proti plačilu.

Domača slivovica.

se vsem trgovcem in gostilničarjem priporoča, naj bi naročili vsak najmanj 100 litrov za 55 fl. Kateri 500 litrov naroči, dobi 5% rabat.

Pošilja Anton Stefanciosa pri Sv. Florijanu, pošta Rogatec, Spodnje Štajarsko. 1-5

Dražba cerkv. vina.

V torek, 5. novembra t. l. se bo ob 10. uri predpoldan v Nebovi v kleti cerkve sv. Marjete pri Pesnici 50 hektolitrov novega vina, izvrstne kapljice, po dražbi prodajalo.

2-2 **Cerkveno predstojništvo.**

Učenec iz dobre hiše, obeh deželnih jezikov zmožen, se takoj vsprejme v trgovini z mešanim blagom Jožefa Werbnika na Dobrni pri Celju.

Učenec, slovenskega in nemškega jezika zmožen, iz boljše hiše, s primerno omiko, sprejme se takoj v trgovino mešanega blaga. Več pové upravništvo tega lista. 1-3

Izurjen organist

išče službe na kaki veliki fari, katero želi takoj nastopiti. Več pove upravništvo „Slov. Gospodarja“. 3-3

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitle, trieure
čistilne mline za žito
rezalnice za krmo
samodelujoče
aparate proti peronosperi
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mline za sadje
predmete za kleti, sesalnice za vse namene, kakor v občo: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo razpoložljiva v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse Nr. 49

Bogato ilustrovani katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zastojni in poštino prosto.

Najkulantnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji se dajo na poskušnjo.

Cene so se znova znižale! Prekupovalcem znaten popust!

Kot nadomestilo za bobovo kavo se priporoča po zdravniških ženskam, otrokom in bolnikom:

Najokusnejša, edino zdrava in ob enem najcenejša primes k bobovi kavi je:

KATHREINER

KNEIPPOVA SLADNA KAVA.

Najčistejši prirodni plod v celih zrnih, ki se ne dajo ponarejati.

Se dobi povsod: ½ Kile za 25 kr.

ČASTNI DIPLOM
1891-1894
8 ZLATIH KOLAJN

Pozor: zahtevajte in jemljite le izvirne zavoje z imenom „Kathrein“.

ČASTNI DIPLOM
1891-1894
8 ZLATIH KOLAJN